

Σκάνδαλο τα €9,2 δισ. του ΕΛΑ στη Λαϊκή Τράπεζα

ΝΙΚΟΣ ΡΟΛΑΝΔΗΣ: Την εποχή της μεγάλης εκροής προς την Ελλάδα ο νυν διοικητής ήταν στη θέση του

Δεν φταίνε οι Ευρωπαίοι γιατί αφήσαμε μια μαύρη τρύπα 10 δισ. στα δημόσια οικονομικά και τις τράπεζές μας υπό κατάρρευση, λέει ο πρώην υπουργός Νίκος Ρολάνδης. Τονίζει πως πρέπει να «κόψουμε τον λαιμό μας» για να κρατήσουμε ζωντανές τις υπηρεσίες μαζί με το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Απευθύνει έκκληση προς όσους αποφασίζουν σήμερα να μην παραβλέπουν τις απειλές της Τουρκίας, διότι είναι μια πολύ επικίνδυνη χώρα. Εκτιμά ότι χωρίς λύση του Κυπριακού και χωρίς διευθέτηση για τον φυσικό πλούτο, η Κύπρος δεν θα μπορέσει να το αξιοποιήσει και παρτρύνει να μην κάνουμε με το φυσικό αέριο ό,τι κάναμε με την οικονομία.

«Γιατί αδειάζουν γρήγορα οι δρόμοι κι οι πλατείες κι όλοι γυρνούν στα σπίτια τους πολύ συλλογισμένοι» του αγαπημένου σας Καβάφη. Αργήσαμε, αμελήσαμε και τώρα έχει ανοίξει το Κουτί της Πανδώρας με τα μύρια κακά; Χωρίς καμιά αμφιβολία, το γεγονός και μόνο ότι μας δίνει 10 δισ. η Ευρώπη για τα δημόσια οικονομικά και όχι για τις τράπεζες, σημαίνει ότι έχουμε μια μαύρη τρύπα στον δημόσιο τομέα. Σε ό,τι αφορά τη Λαϊκή ουσιαστικά δεν υπάρχει, το ένα κομμάτι της θα το πάρει η Τράπεζα Κύπρου μαζί με την υποχρέωση 9,2 δισ. που η Λαϊκή πήρε από τον ΕΛΑ, έτσι την τρύπα εκείνη την τραπεζική (7 δισ. ανακεφαλαιώση τραπεζών + 10 δισ. ΕΛΑ) την βλέπω γύρω στα 17 δισ. Ένα ποσό 27 δισ. (10 δισ. για δημόσια οικονομικά + 17 δισ. τράπεζες) για το μέγεθος της οικονομίας της Κύπρου είναι ασήκωτο. Ο Νίκος Αναστασιάδης παρέλαβε μια ρηγμαμένη χώρα και άρχισε αυτή την τιτάνια προσπάθεια. Θα περάσουμε μέσα από πολύ δύσκολους δρόμους και για να έλθω στους στίχους του Καβάφη, φτάσαμε στο σημείο να περιμένουμε τους βαρβάρους για να μας σώσουν. Ήρθαν και όπως λέει ο Καβάφης είναι κι αυτοί μια κάποια λύση. Είναι γεγονός ότι αυτό που μας επέβαλαν οι εταίροι μας είναι μια κάποια λύση.

Ακούω εδώ και 50 χρόνια τη φράση το μαχαίρι θα φτάσει στο κόκαλο και ούτε μαχαίρι είδαμε ούτε κόκαλο ως τώρα

-Οι βαρβάροι ήλθαν να μας εκβιάσουν; Η συμπεριφορά τους, ο τρόπος που ενήργησαν ήταν απαράδεκτος, αλλά από την άλλη να δούμε κι εμείς τι κάναμε για να φτάσουμε ως εδώ. Βρήκα μια ομιλία του Κωνσταντίνου Καραμανλή, ήμου παρών όταν την εκφώνησε τον Απρίλιο του 1983. Είπε ότι οι ξένοι για να μπουν να μας αδικούν βοηθούνται από τα δικά μας λάθη. Εμείς αφήσαμε μια μαύρη τρύπα 10 δισ. στα δημόσια οικονομικά και τις τράπεζες υπό κατάρρευση. Δεν φταίνε γι' αυτό οι Ευρωπαίοι. Το σκάνδαλο είναι ότι έδωσε ο ΕΛΑ στη Λαϊκή 9,2 δισ. εκ των οποίων τα 5 δισ. πήγαν στην Ελλάδα, υπό φορέας συνθηκούς. Δεν νομίζω ότι ο μέσος πολίτης αλλά και ο πολιτικός γνωρίζει γιατί και πώς πήγαν.

Να μην πάθουμε με το αέριο ό,τι και με την οικονομία

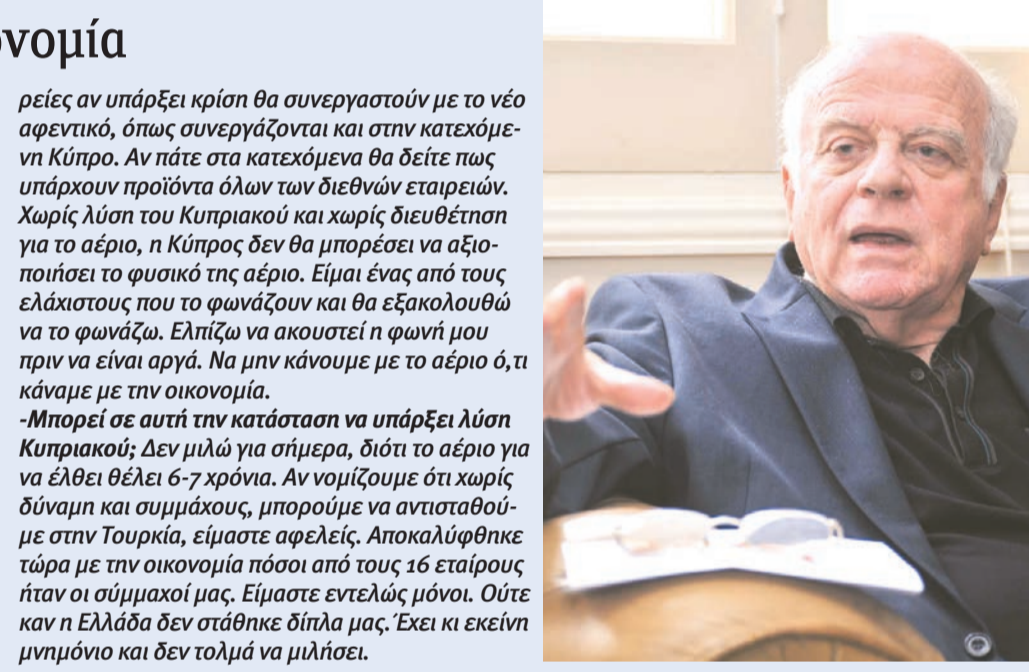
**-Φωνάζετε για τον παράγοντα Τουρκία, τον οποίο φαίνεται να αγνοούμε αυτή τη στιγμή. Έχουμε τρία σοβαρά θέματα στην Κύπρο, την οικονομία, το Κυπριακό και το φυσικό αέριο. Την οικονομία την αφήσαμε στο κρημνό και τρέχουμε τώρα που πέσαμε από τον κρημνό. Είχα κάνει εισηγήσεις κατά καιρούς, για να συνδυάσουμε το φυσικό αέριο με τη λύση του Κυπριακού και να το χρησιμοποιήσουμε ως καταλύτη για τη λύση. Ο Τάλης επικρότησε τις προτάσεις...
-Τι εισηγήσεις; Εφόσον θα χρησιμοποιήσουμε το φυσικό αέριο για τη λύση του Κυπριακού και φέρομε μέσα Τουρκία και Ελλάδα, μπορούμε να επιδιώξουμε μια καλύτερη λύση από αυτές που μας πρότειναν πρόσφατα. Διότι έχουμε αντάλλαγμα. Να γίνει μια δίκαιη κατανομή του φυσικού αερίου μεταξύ Ελληνικών και Τουρκοκυπρίων, ίσως με βάση την πληθυσμιακή αναλογία, ή μια παραπλήσια επιλογή και να περάσουμε το φυσικό αέριο μέσω Τουρκίας και Ελλάδας, με τον αγωγό που υπά-**

**χει αυτή τη στιγμή. Ξεκινά από το Καρατζαπέ της Τουρκίας και πάει στην Κομοτηνή. Ήδη η Τουρκία με την Ελλάδα δουλεύουν πάνω σε αυτή τη βάση.
-Υπάρχουν αντιδράσεις για την εμπλοκή της Τουρκίας. Μα αν εμπιστευτούμε την Τουρκία για να λύσουμε το Κυπριακό, διότι θα έχει ρόλο σε περίπτωση ομοσπονδιακής ή άλλης λύσης, δεν θα την εμπιστευτούμε για το αέριο; Αν δεν εμπιστευόμαστε την Τουρκία για τίποτε, τότε πάμε για δικοτόμηση. Να μη νομίζουμε ότι θα αφήσει η Τουρκία, έναν πλούτο αυτού του μεγέθους ο οποίος στη χειρότερη περίπτωση θα είναι κάποιες εκατοντάδες δισεκατομμύρια, να τον πάρουν εμείς μόνοι μας. Η Τουρκία είναι μια πολύ επικίνδυνη χώρα. Πρέπει να είμαστε οι πιο αφελείς της Υφθιχίας. Η Τουρκία έχει πολλούς τρόπους να μας κάνει τον βίο αβιωτό και τότε θα είναι η χειρότερη και η μεγαλύτερη καταστροφή που θα έχουμε ποτέ.
-Δώσαμε τεμάχια σε αμερικάνικες εταιρείες, Γάλλους κ.λπ. Οι αμερικάνικες και οι άλλες ξένες εται-**

Μετά το 2020 θα είναι αξιοποιήσιμο το φυσικό αέριο

-Το φυσικό αέριο είναι η ελπίδα μας; Επειδή ασχολούμαι με το θέμα της ενέργειας γνωρίζω πως, για να μπορέσουμε να το αξιοποιήσουμε, θα φτάσουμε στο 2020. Πιο νωρίς δεν είναι εύκολο να το αξιοποιήσουμε οικονομικά. Δεν έρχεται κανείς να σε πληρώσει για κάτι που είναι θαμμένο στη γη, δεν έχει ακόμα επιβεβαιωτική γεώτρηση, δεν έχει βρει τους επενδυτές να το φέρουν στην ξηρά, τους επενδυτές για το τερματικό υγροποίησης και τους αγοραστές.
-Κάποιος ισχυρίζεται ότι θα μπορούσαμε να πουλήσουμε ένα μέρος. Όχι, δεν μπορούμε, δεν είναι αξιοποιήσιμο αυτή τη στιγμή, δυστυχώς ο καθένας ανοίγει το στόμα του και λέει ό,τι θέλει. Αν υπήρχαν οι ενδιαφερόμενοι να αγοράσουν, δεν θα έρχονταν; Μπορεί να πουλήσεις ένα κομμάτι ενός βυθοτεμαχίου αλλά για μικρά ποσά. Έχουμε φυσικό αέριο τεράστια αξία.
-Το να έχω φυσικό αέριο είναι το πρώτο, το να μπορώ να το αξιοποιήσω είναι το δεύτερο και το τρίτο σε ποια τιμή θα μπορώ να το πουλήσω όταν το έχω με βάση τη διεθνή παραγωγή του φυσικού αερίου; Το τελευταίο που είπες είναι το πιο σημαντικό. Μας λείπουν τέσσερα πράγματα, η βεβαίωση ότι υπάρχει το φυσικό αέριο, οι επενδύσεις για την υγροποίησή του, η τιμή πώλησης και οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι.
-Η Noble είπε ότι θα κάνει τη βεβαιωτική γεώτρηση νωρίτερα. Ναι, αλλά η Noble δεν είναι πολύ μεγάλη εταιρεία, είναι μικρού - μεσαίου μεγέθους, έτσι δεν μπορεί να προχωρήσει πολύ γρήγορα. Το δικό μας φυσικό αέριο ισοδυναμεί με ένα τοις χιλίοις των παγκοσμίων αποθεμά-

των. Έχουμε ως τώρα, περίπου 6 τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια και τα παγκόσμια αποθέματα είναι 6,4 τετρικά εκατομμύρια κυβικά πόδια. Άσε που νομίζουμε ότι είμαστε ο ομφαλός της Γης. Πρώτα πρέπει να επιβεβαιωθεί η ποσότητα, μετά να έλθει το αέριο στην ξηρά (χρειάζεται ένας υποθαλάσσιος αγωγός που θα στοιχίσει 1,5 - 2 δισεκατομμύρια δολάρια) και μετά πρέπει να υγροποιηθεί το αέριο, που θα χρειαστούν άλλα 10-12 δισ. δολάρια. Σήμερα για 6 δισ. πουλήθηκε η Κύπρος, φαντάσου τι θα γίνει για τα 10-12 δισ. Μετά είναι η τιμή που θα ισχύει από το 2020 που θα παραχθεί το υγροποιημένο αέριο μέχρι το 2040 που θα τελειώσει η παραγωγή.
-Εδώ έχουμε ένα πρόβλημα. Ναι, είναι το οξιστολιθικό φυσικό αέριο. Αυτή τη στιγμή οι Ηνωμένες Πολιτείες και ο Καναδάς βρίσκονται πάνω σε μια θάλασσα οξιστολιθικού αερίου και η τιμή εκεί έπεσε από τα επτά δολάρια στα τρία. Η Ευρώπη άρχισε να προσπαθεί να βγάλει κι αυτή οξιστολιθικό φυσικό αέριο, ο λόγος που δεν το κάνει είναι ότι πρέπει να χρησιμοποιηθούν ορισμένες τοξικές ύλες και η Ε.Ε. δεν το δέχεται ακόμα. Πεζίζει η Πολωνία, η Ουκρανία και άλλες χώρες. Αν το βγάλουν, η τιμή θα πάει προς τα κάτω και τότε τα πράγματα θα είναι διαφορετικά. Γι' αυτό βάζω όλα τα πράγματα στο πανέρι για να ξέρωμε πολύ είμαστε.
-Μπορεί όταν θα έχουμε το φυσικό αέριο να είναι τόσο χαμηλή διεθνώς η τιμή του που να είναι άνθρακας ο θύσαστος; Όχι, δεν νομίζω. Η ελπίδα είναι ότι το δικό μας φυσικό αέριο θα μπορεί να έχει μια καλή τιμή.

ζωντανές όσο μπορούμε περισσότερα τις υπηρεσίες μαζί με το χρηματοπιστωτικό σύστημα.
-Όταν βάζεις περιορισμούς στη διακίνηση χρημάτων καταστρέφεις την εμπιστοσύνη του κόσμου και επιβραβεύεις την ύπνεση. Συμφωνώ, αλλά ορισμένες υπηρεσίες είναι αναπτυχθεί στην Κύπρο σε τεράστιο βαθμό, έχουμε καλά μορφωμένα και εξειδικευμένο προσωπικό, ένα όμορφο νησί για να κατοικούν οι ξένοι, υπάρχει ασφάλεια, σχολεία που μπορούν να στείλουν τα παιδιά τους. Υπάρχει ένα θετικό περιβάλλον. Αν εκμεταλλευτούμε αυτό το περιβάλλον με τις καλές σχέσεις που δημιουργήθηκαν με διάφορες εταιρείες που είναι εδώ, ελπίζω να μπορέσουμε να συγκρατήσουμε τουλάχιστον ένα μέρος αυτού που καταστράφηκε και να προσπαθήσουμε να το μεγαλώσουμε.
-Πώς εξασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των καταθετών; Αυτή έχει ραγίσει, αλλά πρέπει να προσπαθήσουμε να την ανακτήσουν οι καταθέτες. Ίσως θα πρέπει να ζητήσουμε τη βοήθεια από κάποιους επαγγελματίες, ανθρώπους με σημερινές ιδέες, για να δούμε πώς μπορεί να βοηθηθεί αυτός ο τομέας. Ασφαλώς υπάρχουν πολλά ερωτηματικά γιατί να μείνουν, αλλά υπάρχουν και κάποια πλεονεκτήματα που μπορεί να προωθήσει ένας ειδικός. Φυσικά θα επικρέμεται πάντοτε ο κίνδυνος των τραπεζών. Η

Λαϊκή Τράπεζα ξεκίνησε από τη Λεμεσό, με το όνομα «Banque Populaire de Limassol», δεν ξέρω γιατί στα γαλλικά, από προύχοντες Λεμεσιανούς. Έγινε μια μεγάλη τράπεζα που καταστράφηκε μέσα σε λίγα χρόνια. Οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου τα παλιά χρόνια ήταν το φυλακτό που πήγαινε από τη μια γενιά στην άλλη στη Λευκωσία. Αυτό το περιβάλλον συγκρότημα έχει αυτή τη στιγμή στον λαιμό του 9,2 δισ. ευρώ από τον ΕΛΑ πέραν των άλλων προβλημάτων. Είναι πολύ δύσκολο να σηκωθεί αυτό το βάρος. Αν αρχίσουν εκροές καταθέσεων θα πρέπει να πάρει από τον ΕΛΑ και άλλα χρήματα για να μπορέσει να επιβιώσει. Μαζί με τα 9,2 δισ. θα πρέπει να δώσουν στην Τράπεζα Κύπρου και τις εξασφαλισίες που έδωσε η Λαϊκή για να πάρει τα 9,2 δισ. του ΕΛΑ που είναι υποθήκες πελατών της.
-Μπορεί ο ΕΛΑ να έλθει ο ίδιος να εκποιήσει τις υποθήκες της Λαϊκής; Πιθανόν, δεν έχουμε προηγούμενο για να ξέρω, αλλά για να πάρει τα 9,2 δισ. η Λαϊκή έδωσε διάφορες υποθήκες της στον ΕΛΑ, μπορεί όλα να συμβούν, δεν ξέρω.
-Πρόταξαν οι εταίροι τα πολιτικά συμφέροντα παρά τα οικονομικά; Ασφαλώς δεν διακυβερνούνται αυτά τα πράγματα στο μυαλό της Ευρώπης, είμαστε ένα εύκολο πειραματόζωο, αυτή είναι η τύχη μας.

-Κάνω κούρεμα στην Κύπρο για να δω πώς θα αντιδράσει η αγορά. Ναι, ο κόσμος είναι αδιόριστος σήμερα και εμείς δεν το καταλαβαίνουμε, έχουμε τα δικά μας μεγάλα.
-Μπορεί η Γερμανία να σου λέει ότι δεν είναι καλό το χρηματοπιστωτικό σύστημα και πρέπει να το αλλάξεις; Όχι, αλλά εμείς με τα λάθη μας της δώσαμε το δικαίωμα να το κάνει, με τα 9,2 δισ. που πήραμε από τον ΕΛΑ, τα 7 δισ. για την ανακεφαλαιώση των τραπεζών και την τρύπα των 10 δισ. στα δημόσια οικονομικά. Μπήκαμε το 2004 δέκα χώρες στην Ε.Ε. και είμαστε οι πρώτοι στον οικονομικό τομέα, καμιά από αυτές δεν έφτασε σήμερα στο σημείο το δικό μας. Γιατί; Διότι κόψαμε έξω.
-Πάντα φταίνει οι άλλοι και όχι εμείς; Βεβαίως, και αυτό το είπε ο Καραμανλής σε εκείνη την ιστορική του ομιλία.
-Τι απαιτείται στις φωνές ότι είναι καιρός να φύγουμε από την Ευρωζώνη; Πρέπει να μείνουμε στην Ευρωζώνη διότι εδώ ανήκουσα εκτός αν εκ των πραγμάτων βρεθούμε από μόνοι μας εκτός. Η επιστροφή στη λίρα δεν είναι επιλογή.
-Ποιο θα κληθούν σήμερα να κάνουν τις μεγαλύτερες θυσίες; Η ανεργία θα ανεβεί πολύ, θα κλείσουν εταιρείες, η ρευστότητα στην αγορά θα μειωθεί τελείως και η απόδοση των εταιρειών θα

μειωθεί.
-Πώς θα μπορεί να αντιμετωπιστεί η ανεργία και κυρίως στους νέους; Εκεί είναι τα δύσκολα διότι οι νέοι που θα δημιουργήσουν τη χώρα κάνουν τα όνειρά τους, τις προσδοκίες τους για το μέλλον, καταστρέφονται στην αρχή της ζωής τους. Οι μεγάλοι τομείς που μπορούμε να στραφούμε είναι οι υπηρεσίες, ο τουρισμός, η βιομηχανία και το φυσικό αέριο.
-Κανείς δεν μιλά για τις άλλες παραμέτρους του Μνημονίου. Υπάρχουν κάποιες φορολογίες που μας περιμένουν. Ναι, και αυτά θα δημιουργήσουν άλλα προβλήματα. Η Κυβέρνηση θα προσπαθή να εισπράξει από τον μη ένοχτα και η οικονομία θα πάρει άλλους ρυθμούς, διότι δεν θα μπορούν να αποδώσουν τα κυβερνητικά ταμεία αυτά που αναμένεται. Το ένα κακό φέρνει το άλλο.
-Μια αισιόδοξη νότα. Η Κύπρος πέρασε από τεράστιες δυσκολίες μέχρι σήμερα, κυρίως το '74 και κατορθώσαμε να ανορθώσουμε. Βέβαια δεν είναι οι ίδιες συνθήκες με τότε ούτε οι ίδιοι άνθρωποι. Σήμερα μάθαμε να ζούμε με λανθασμένο τρόπο. Διπλάσαμε στη δίνη του καταναλωτισμού αλλά θέλω να ελπίζω ότι θα μπορέσουμε σταδιακά να ξανακτίσουμε τη χώρα μας.

Δεν διδασκόμαστε από την ιστορία...

-Τρέχουμε πάντα πίσω από τα γεγονότα; Πολύ πίσω από τα γεγονότα. Αυτό το εφιαλτικό σενάριο που σας είπα πιο πριν είναι ο μεγαλύτερός μου φόβος. Έχουμε όλη την ενέργειά μας, ηλεκτρισμό, φυσικό αέριο και πετρελαϊκές εγκαταστάσεις σε 5 τετραγωνικά χιλιόμετρα και δεν έχουμε τη δύναμη να τα υπερασπίσουμε. Δυστυχώς αυτό είναι η ζωή, εγώ το φωνάζω 35 τόσα χρόνια.
-Η σημερινή εμπειρία μπορεί να μας κάνει σοφότερους; Πρέπει, αλλά δεν αποδείξαμε μέχρι τώρα ότι διδασκόμαστε από την ιστορία. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Φοβούμαι πολύ για τα τι θα γίνει με το φυσικό αέριο αν δεν επιδιώξουμε να το συνδυάσουμε με λύση του Κυπριακού.
-Ακούγονται φωνές ότι οι εταίροι μας συμπεριφέρθηκαν έτσι για το «όχι» που είπαμε στο δημοψήφισμα. Δεν νομίζω. Αν ξεκινήσουμε από το 1948 μέχρι σήμερα απορρίψαμε 15 πρωτοβουλίες για λύση του Κυπριακού και μετά λέμε ότι κάναμε παραχωρήσεις, ενώ στην ουσία απορρίπαμε τη μια πρωτοβουλία μετά την άλλη και φτά-

σαμε στο σχέδιο Ανάν το 2004 που ήταν η χειρότερη λύση. Σήμερα οι συνθήκες είναι πολύ χειρότερες από εκείνες του σχεδίου Ανάν. Η χώρα διχοτομήθηκε, στα κατεχόμενα σταδιακά κτίστηκε ένα «κράτος» έτσι κι αν δεν αναγνωρίζεται. Άρχει να έχει πολιτικές σχέσεις με σχεδόν όλες τις χώρες και ιδιαίτερα με τις 55 ισλαμικές που το αναβάθμισαν σε πλήρες κράτος. Ο χρόνος σκοτώνει τις πιθανότητες και τις ευκαιρίες, δυστυχώς. Χάσαμε το Κυπριακό μέσα από τα χέρια μας, μας έμειναν οι πομπώδεις ρητορισμοί και στο τέλος θα χαθούν τα κατεχόμενα. Δεν ξέρω αν ο συνδυασμός του Κυπριακού με το φυσικό αέριο θα μπορέσει να δώσει μια λύση.
-Είναι η γεωπολιτική μας θέση που πληρώνουμε; Και αυτή. Αν έχεις γεωπολιτικά επικίνδυνη θέση και δεν έχεις μυαλό, την παθαίνεις. Είμαστε μέσα στη Μεσόγειο, με δύο νατοϊκές χώρες δίπλα μας, την Ελλάδα και την Τουρκία, το Ισραήλ που είναι η φίλη χώρα των Ηνωμένων Πολιτειών στην περιφέρεια, τις βρετανικές Βάσεις, τους Άραβες

και την Αραβική Άνοιξη, με τα συμφέροντα του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Όσο πιο σημαντική είναι η θέση σου, τόσο περισσότερο μυαλό χρειάζεσαι.
-Παραβλέπουμε τις απειλές της Τουρκίας; Ναι, η δική μου έκκληση προς τους φίλους που αποφασίζουν σήμερα είναι να μην παραβλέπουν τις απειλές της Τουρκίας. Τις παραβλέψαμε πολλές φορές στο παρελθόν και την πάθαμε. Η Τουρκία απειλούσε από το '65 και έκανε την εισβολή το '74. Τότε ήμουν από τους λίγους που φωνάχονταν ότι θα γινόταν εισβολή. Η ηγεσία μας όμως πίστευε πως δεν υπήρχε τέτοιο θέμα. Δυστυχώς, θα βρει την ευκαιρία ξανά η Τουρκία αν δεν τη λάβουμε υπόψη. Είχαμε το θέμα των πυραύλων S300 που ξοδέψαμε 270 εκατομμύρια δολάρια που πήγαν τελικά στον αέρα. Ήμουν επίσης ίσως ο μόνος που προειδοποίησα για το θέμα αυτό. Όλα αυτά αποδεικνύουν πόσο κοντόφθαλμοι είμαστε, χάσαμε το ένα τρίτο της Κύπρου και τώρα με το φυσικό αέριο ο κίνδυνος είναι πελώριος.

ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ;
-Άρα ο λαός υπό μνημόνιο είναι υποχέρι-
-Άρα ο λαός υπό μνημόνιο είναι υποχέρι-
-Άρα ο λαός υπό μνημόνιο είναι υποχέρι-